

تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

پرستو رضایی^۱

محمد پورکیانی^۲

سید صلاح الدین نقشبندی^۳

محسن باقریان^۴

 10.22034/SSYS.2022.1607.2137

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۸/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۱۱/۲۱

ورزش حرفه‌ای زنان یکی از چالش‌های حوزه ورزش در کشور به‌شمار می‌رود. برای گذر از این موقعیت و توسعه آن در آینده لازم است یک سیستم هشدار زود هنگام در این رابطه ارائه شود و به‌منظور بررسی روندهای پیش‌روی آن نسبت به تدوین برنامه‌های استراتژیک طرح‌ریزی شود. با توجه به اهمیت این موضوع مطالعه حاضر روندهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان ایران را شناسایی و خوشه‌بندی کرده است. این پژوهش از لحاظ راهبرد هدف‌گذاری کاربردی و روش آن توصیفی - تحلیلی می‌باشد. داده‌های نظری با روش اسنادی و داده‌های تجربی با روش پیمایشی بر اساس روش دلفی تهیه شده است. مشارکت‌کنندگان در پژوهش ۲۰ نفر از خبرگان و متخصصان صاحب‌نظر در حوزه ورزش زنان بود که به‌صورت نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده بودند. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از رویکرد تحلیل ساختاری و نرم‌افزار Micmac استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد پراکندگی متغیرهای کلیدی و مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای زنان در ایران،

۱- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- استادیار، مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: M_pourkiani@sbu.ac.ir

۳- استادیار، مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۴- استادیار، مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

● تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

سیستمی ناپایدار دارند و از میان ۴۰ عامل بررسی‌شده در این پژوهش، ۱۲ عامل (کفایت سرمایه، مشارکت بخش خصوصی، درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان، سرمایه‌گذاری دولت، جذب سرمایه مالی، افزایش سطح درآمد، افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی، حمایت رسانه‌ها و کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک) کلیدی‌ترین نقش را در آینده ورزش حرفه‌ای بانوان داشتند. کاربست این متغیرها به عنوان بستر ساز و راهنمای تدوین نقشه راه و سناریوهای توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان ایران، بسیار اهمیت دارد.

واژگان کلیدی: تحلیل روند، ورزش، ورزش حرفه‌ای زنان و تحلیل ساختاری.

مقدمه

یکی از زمینه‌های منحصر به فرد فعالیت‌های اقتصادی که رشد چشم‌گیری داشته است، ورزش است (بیرز، ۲۰۱۸). افزایش محبوبیت ورزش، توسعه آن، ورود حامیان مالی و بسیاری از عوامل دیگر سبب شده است امروزه این پدیده به یک صنعت اثرگذار (یاسر و همکاران، ۲۰۱۶) و در عین حال به یک تجارت حرفه‌ای پرسود تبدیل شود (فورت، ۲۰۰۳؛ کالزادا، ۲۰۱۲).

یکی از اجزای اصلی این صنعت که سریع‌ترین رشد را در طی دهه‌های گذشته به خود اختصاص داده است، ورزش حرفه‌ای است (سروپ و دوموند، ۲۰۱۸). ورزش حرفه‌ای یکی از اجزای اصلی ورزش به‌شمار می‌رود که با هدف سودآوری انجام می‌شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد در طی سال‌های گذشته روند روبه رشد ورزش حرفه‌ای به دلیل تحولات رخ داده در سطوح مختلف اعم از فناوری، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره پیچیده‌تر از قبل شده است، به این معنی که نمی‌توان به مانند گذشته روند روبه رشد آن را مبتنی بر رخدادهای اتفاق افتاده و شواهد در اختیار پیش‌بینی کرد (بیرز، ۲۰۱۸). این در حالی است که سازمان‌های ورزشی باید برای ایجاد و حفظ رقابت در این عرصه روندهای پیش‌روی آن را به دقت رصد کرده تا مقتضیات، نیازها و ضروریات پیش‌روی آن را پیش‌بینی نمایند (راتن، ۲۰۱۱). اما مسئله این است که پیش‌بینی روندها به خودی خود کار ساده‌ای نیست، به این دلیل که روندها از ورزشی به ورزش دیگر، از قاره‌ای به قاره‌ای دیگر و از بسیاری از جهات دیگر بر یک مبنای معین قرار ندارد، کما اینکه در بسیاری از جهات نیز متفاوت است (بیرز، ۲۰۱۸). در مقابل صنعت ورزش به طور مداوم در حال تغییر بوده و این سبب شده تا نتوان الگوی مشخص و ثابت را برای فعالیت در آن طرح‌ریزی کرد (آندرسون و همکاران، ۲۰۲۰).

روش تحلیل روند به اوایل دهه ۷۰ میلادی برمی‌گردد که از آن برای پیش‌بینی، برنامه‌ریزی احتمالی، تحلیل گزینه‌های سیاسی، برنامه‌ریزی استراتژیک و سناریونویسی استفاده شده است. رویدادهایی که در روش تحلیل تأثیر روند بررسی شده‌اند طیف وسیعی از موضوعات مختلف را از جمله تغییرات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فناورانه در بر می‌گیرد (عباسی، ساکن و بهرامی، ۱۳۹۳). این روش پرکاربرد تاکنون توسط بسیاری از سازمان‌های بزرگ از جمله اداره هوانوردی فدرال آمریکا، بنیاد ملی علوم و بسیاری از موسسات دیگر مورد استفاده قرار گرفته است (گلن، ۲۰۰۳). چرا که این روش مؤلفه‌ای مهم از استراتژی، فرایند توسعه، نوآوری، طراحی و برنامه‌ریزی آینده یک سازمان را تشکیل داده و با اطمینان می‌توان گفت که در آینده نیز تحلیل آن از اهمیت

-
1. Byers
 2. Yasar et al.
 3. Fort
 4. Calzada
 5. Thorpe & Dumont
 6. Ratten
 7. Anderson et al.
 8. Glenn

زیادی برخوردار است (افارت^۱، ۲۰۱۴). از طرفی بی‌توجهی به این روندها و نادیده گرفتن آنها همواره پیامدهای ناگواری را برای حوزه‌های مختلف به همراه داشته است (اشلی و موریسون^۲، ۱۹۹۶). چرا که برنامه‌ریزی برای آینده کسب و کارها براساس نیازهای فعلی و یا کمبودهای خدماتی، برای حضور موفق در عرصه رقابت در جهان آینده سرمایه مناسبی نیست و برای ایفا نقش کارا و اثربخش این ضرورت وجود دارد که به رویکردهای جدید برنامه‌ریزی که در آن پیشران‌های توسعه و تحولات آینده طرح‌ریزی و سناریوسازی شده است، اتکا شود (ملکی‌فر، ۱۳۹۳)؛ تا متناسب با قابلیت‌ها و توانمندی‌های جامعه، مسائل چالش برانگیز کنونی و آینده واکاوی شود. بر همین اساس، امروزه شناخت تحولات آینده با رویکرد آینده‌نگرانه یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر شده است (شوارتز^۳، ۲۰۱۹). از این‌رو مشاهده می‌شود که طی سال‌های گذشته این رویکرد در بین محققان حوزه‌های مختلف با استقبال روزافزوانی همراه بوده است. به طور خاص در حوزه ورزش می‌توان به تحقیق سروپ و دوموند (۲۰۱۸)، آندرسون و همکاران (۲۰۲۰)، آرینسا-جیل و همکاران^۴ (۲۰۲۰) و جوهانسون و همکاران^۵ (۲۰۲۰) اشاره کرد. اما نکته حائز اهمیت این است که تمامی این تحقیقات به جزء تحقیق سروپ و دوموند (۲۰۱۸) روندهای مؤثر بر آینده اجزاء ورزش را بررسی نکرده‌اند. یافته‌های تحقیق سروپ و دوموند (۲۰۱۸) که تاحدودی مرتبط با موضوع تحقیق حاضر نیز می‌باشد نشان می‌دهد که در ورزش رشد سریع، تجاری‌سازی، نهادینه‌سازی و استفاده از فن‌آوری نوین در حال رخ دادن است. با این حال به موازات تحولات گسترده تنها استناد به این روندها نمی‌تواند پیش‌بینی کاملی از آینده ورزش را در ابعاد مختلف در اختیار دست‌اندرکاران مربوطه قرار دهد. در تحقیقی دیگر جعفری و همکاران (۱۳۹۸) با بررسی نقش‌آفرینی زنان در مدیریت ورزش کشور با رویکرد آینده‌پژوهی نشان دادند که چارچوب کلی آینده‌پژوهی مدیریت زنان در ورزش، مشتمل بر چهار لایه فرصت‌یابی آینده، تحلیل گلوگاه‌ها، راه‌یابی آینده‌نگر و اجرا و بازنگری است که هر لایه، خروجی جدایی به ترتیب موضوع‌ها، عوامل کلیدی، نقشه راه و عملکرد دارد. همتی عقیف و همکاران (۱۳۹۸) با بررسی تأثیرات تغییر فرآیندهای سازمان‌دهی بر پیاده‌سازی موفق آینده‌نگاری راهبردی در سازمان‌های ورزشی به این نتیجه رسیدند که که رویه‌های سازمانی جدید حاصل از تغییرات در فرآیندهای سازمان‌دهی بر عدم موفقیت در اجرا و پیاده‌سازی آینده‌نگاری راهبردی در صنعت ورزش اثر مثبت و معنادار دارد. در تحقیقی دیگر درویشی سه تلانی و همتی (۱۳۹۷) با بررسی سناریوهای پیش روی حضور زنان ایرانی در عرصه‌ی سیاست ۱۴۰۶-۱۳۹۶ چهار سناریو ارائه دادند. سناریوی اول: حضور کم‌رنگ و کم اثر زنان؛ سناریوی دوم: تحول نهادی و شکل‌گیری الگوی سکولار مشارکت در

1. Efrat
2. Ashley& Morrison
3. Schwartz
4. Arenas-Jal et al.
5. Johnson et al.

ایران؛ سناریوی سوم: پیشتازی زنان با ایجاد فرصت‌های برابر سیاسی، اقتصادی و رفع نارسایی‌های فرهنگی اجتماعی؛ سناریوی چهارم: ارتقای وضع فعلی مشارکت زنان.

ورزش زنان یکی از این ابعاد است که سیر تحولات آن به مراتب پیچیده‌تر از ورزش مردان است چرا که رشد ورزش زنان در کشور در سطح حرفه‌ای و قهرمانی در ابتدای راه است (نیازی، ۱۳۹۵). و بی‌شک تدوین برنامه‌های کارآمد و مؤثر و صحت انطباق آن با تحولات رخ داده نیازمند آن است که روندهای پیش‌روی آن‌ها شناسایی شود. با این حال ورزش زنان همواره چالش‌های مختلفی را به خود می‌بیند؛ محدودیت‌های داخلی و خارجی و تبعیض‌های مسئولان ورزشی کشور تنها بخشی از این چالش‌هاست. لذا آشنایی با روند تاریخی ورزش زنان می‌تواند تجربه خوبی برای گذر از این چالش‌ها در اختیار بگذارد. در ایران با این‌که استعدادهای بسیار و ظرفیت‌های خوبی در حوزه ورزش زنان وجود دارد، اما چندان به ورزش زنان اهمیت داده نمی‌شود. از طرفی، موفقیت‌های به‌دست آمده نیز در مقایسه با ورزش مردان چندان دیده نشده و بهای لازم به آن داده نشده است (اسدی، ۱۳۹۷). براین اساس مطالعه حاضر روندهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان ایران را مورد بررسی قرار داده است. بدیهی است ارائه تصویری جامع از توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده و شناخت عدم قطعیت‌های پیش‌روی این حوزه و ارائه سناریوهایی برای پیشبرد بهتر اهداف ورزش بانوان در گرو شناخت آینده است. شناخت آینده کمک می‌کند اطلاعات مورد نیاز برای سیستم هشدار زودهنگام، روند و تحولاتی که باید مورد توجه قرار گیرد و همچنین یکپارچه سازی اطلاعات آینده پیش‌روی ورزش حرفه‌ای زنان مهیا گردد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از لحاظ راهبرد هدف‌گذاری کاربردی و روش آن توصیفی - تحلیلی و براساس روش‌های آینده پژوهی، تبیینی می‌باشد. داده‌های نظری با روش اسنادی و داده‌های تجربی به روش پیمایشی تهیه شده است. در تهیه متغیرهای مؤثر بر وضعیت آینده ورزش بانوان در ایران از روش مطالعات اسنادی و داده‌های تجربی به‌صورت روش پیمایشی براساس روش دلفی استفاده شده است. انتخاب تیم دلفی، با روش نمونه‌گیری هدفمند بوده است. معیارهای انتخاب خبرگان شامل تسلط نظری، تجربه عملی، تمایل و توانایی مشارکت در پژوهش و دسترسی به آنان بود و در تعیین تعداد خبرگان، کسب اطمینان از جامعیت دیدگاه‌ها ملاک بوده است. تعداد خبرگان شرکت کننده در دلفی عموماً بین ۱۴ تا ۲۰ نفر تعیین شده و با توجه به معیارهای فوق، تعداد ۲۰ نفر از خبرگان و متخصصان مراکز دانشگاهی و پژوهشی، برای شرکت در پژوهش در سال ۱۳۹۹ انتخاب شده است. در پردازش اطلاعات از روش تحلیل اثرات متقابل ساختاری در نرم‌افزار MICMAC استفاده شده است. در نتیجه پایش متغیرها، ۴۰ متغیر اولیه در ۷ بعد (اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، سیاسی، محیطی، مدیریت، پیشرفت، جمعیتی) شناسایی و خوشه‌بندی شده است. با توجه به گسترده بودن متغیرهای این پژوهش در مرحله اول پژوهش با استفاده از روش تحلیل ساختاری

● تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

و با استفاده از نرم‌افزار میک‌مک اقدام به شناسایی متغیرهای تاثیرگذار برای متغیرهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران استفاده شد (جدول ۱).

جدول ۱: روندهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان

ابعاد کلی	ابعاد فرعی
روندهای اقتصادی	Var01. سرمایه‌گذاری دولت، Var02. افزایش سطح درآمد، Var03. افزایش سطح دستمزد، Var04. وجود تنگناهای تأمین مالی، Var05. کفایت سرمایه، Var06. جذب سرمایه مالی، Var07. درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان، Var08. مشارکت بخش خصوصی، Var09. توازن در تخصیص منابع مالی، Var10. تأمین رفاه اقتصادی ورزشکاران زن Var11. سرمایه اجتماعی، Var12. افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، Var13.
روندهای اجتماعی و فرهنگی	حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، Var14. رفع محدودیت‌های سنتی در توسعه ورزش بانوان، Var15. افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی، Var16. افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، Var17. رشد ورزش باشگاهی در بین زنان، Var18. حمایت رسانه‌ها Var19. رغبت خانواده به ورزش کردن فرزندان دختر
روندهای سیاسی	Var20. اختلاف نظر در سطوح کلان حاکمیت درباره موضوع ورزش بانوان، Var21. کاهش تصدی‌گری دولت، Var22. دخالت‌های سیاسی در ابعاد ورزش، Var23. نگاه عدالت محور به ورزش زنان
روندهای محیطی	Var24. افزایش سالن‌ها و باشگاه‌های ورزشی، Var25. مجهز شدن سالن‌های ورزشی، Var26. ایجاد زیرساخت‌ها و تجهیزات، Var27. توسعه محیط حقوقی
روندهای مدیریتی	Var28. چابکی سازمان‌های ورزشی در پیشبرد فعالیت‌ها، Var29. تغییرات ساختاری در ورزش بانوان، Var30. تأکید بر شایسته‌سالاری، Var31. ساختارمند شدن تشکیلات ورزش بانوان، Var32. افزایش همکاری بین‌المللی
روندهای پیشرفت	Var33. سهمیه در رقابت‌های المپیک، Var34. جایگاه ایران در رنکینگ مدال‌ها در بازی‌های المپیک و المپیک آسیایی، Var35. اعزام ورزشکاران زنان به مسابقات بین‌المللی، Var36. تصاحب کرسی در مجمع فاره‌ای و جهانی، Var37. میزبانی رویدادهای بین‌المللی
روندهای جمعیتی	Var38. مهاجرت نخبگان ورزشی از کشور، Var39. تغییرات عمده ترکیب جمعیت، Var40. تغییرات هرم سنی

منبع: مطالعات کتابخانه‌ای و پیمایشی نگارندگان، ۱۳۹۹.

یافته‌های پژوهش

تحلیل کلی محیط سیستم

جدول ۲ برآیند اثرات متقابل ۴۰ عامل یا متغیرهای اثرگذار بر ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده ایران را براساس تشکیل ماتریس 40×40 در ۷ بُعد اصلی (اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، سیاسی، محیطی، مدیریت، پیشرفت، جمعیتی) نشان می‌دهد. نتایج این جدول بیانگر تعداد تکرار ۲ بار و درجه پرشدگی $43/68$ درصد است که نشان می‌دهد متغیرهای انتخاب شده تأثیر زیادی بر هم داشته است. از مجموع ۱۶۰۰ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، ۹۰۱ رابطه عدد صفر است؛ این مقدار بدان معناست که عوامل بر همدیگر تأثیر نداشته و یا از همدیگر متأثر نشده است. ۴۶۵ رابطه با مقدار یک دارای تأثیر ضعیف نسبت به هم و ۱۳۳ رابطه با عدد ۲ دارای روابط اثرگذاری

نسبتاً قوی است. بعلاوه، ۱۰۱ رابطه عدد ۳ دارد و این به معنای آن است که روابط متغیرهای کلیدی بسیار زیاد بوده و از تاثیرگذاری و تاثیرپذیری زیادی برخوردارند.

جدول ۲: تحلیل اولیه داده‌های ماتریس و اثرات متقابل متغیرها

شاخص	اندازه	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	درجه
مقدار	ماتریس	تکرار	صفر	یک	دو	سه	مجموع
۴۰	۲	۹۰۱	۴۶۵	۱۳۳	۱۰۱	۱۶۰۰	۴۳/۶۸٪

ماتریس این پژوهش بر اساس متغیرهای مورد مطالعه با ۲ بار چرخش از مطلوبیت و بهینه‌شدگی ۱۰۰ درصد برخوردار است که حاکی از روایی بالای پرسشنامه و پاسخ‌های آن دارد (جدول ۳).

جدول ۳: درجه مطلوبیت و بهینه‌شدگی ماتریس

تاثیرپذیری	تاثیرگذاری	چرخش
٪۹۶	٪۹۳	۱
٪۱۰۰	٪۱۰۰	۲

میزان اثرگذاری و تاثیرپذیری مستقیم متغیرها بر یکدیگر

با توجه به اعداد پرسشنامه که به صورت ماتریس تکمیل شده است. نرم‌افزار رابطه آن‌ها را محاسبه کرده و در نهایت برای هر عامل یک امتیاز عددی در نظر می‌گیرد. سپس بر اساس این امتیاز عوامل را براساس تاثیرگذاری و تاثیرپذیری به صورت مستقیم و غیرمستقیم رتبه‌بندی می‌کند. که در این حالت عواملی که بیشترین امتیاز را کسب کنند میزان تاثیرگذاری و تاثیرپذیری آن‌ها نیز بر این اساس تغییر می‌کند. در جدول ۴، عوامل مؤثر بر وضعیت ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده را براساس تاثیرگذاری به صورت مستقیم رتبه‌بندی کرده است.

جدول ۴: میزان تاثیرات مستقیم متغیرها بر یکدیگر

رابطه	علامت اختصاری	متغیر	میزان تاثیرگذاری	رتبه	علامت اختصاری	متغیر	میزان تاثیرگذاری
۱	Var05	کفایت سرمایه	۵۹۹	۲۱	Var29	تغییرات ساختاری در ورزش بانوان	۲۰۳
۲	Var08	مشارکت بخش خصوصی	۵۸۰	۲۲	Var14	سنتی در توسعه ورزش بانوان	۱۹۳
۳	Var07	درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان	۵۷۰	۲۳	Var37	میزبانی رویدادهای بین‌المللی	۱۹۳
۴	Var01	سرمایه‌گذاری دولت	۵۰۲	۲۴	Var32	افزایش همکاری بین‌المللی	۱۸۳
۵	Var12	افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش	۴۹۳	۲۵	Var23	نگاه عدالت محور به ورزش زنان	۱۷۴

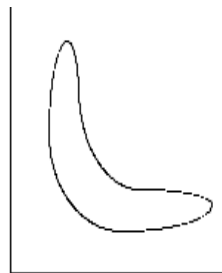
● تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

۱۷۴	افزایش سالن‌ها و باشگاه‌های ورزشی	Var24	۲۶	۴۸۳	جذب سرمایه مالی	Var06	۶
۱۶۴	وجود تنگناهای تأمین مالی	Var04	۲۷	۴۲۵	افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان	Var16	۷
۱۵۴	ساختارمند شدن تشکیلات ورزش بانوان	Var31	۲۸	۴۱۵	حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان	Var13	۸
۱۴۵	چابکی سازمان‌های ورزشی در پیشبرد فعالیت‌ها	Var28	۲۹	۳۸۶	کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک	Var33	۹
۱۲۵	مجهز شدن سالن‌های ورزشی	Var25	۳۰	۳۴۸	افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی	Var15	۱۰
۱۲۵	ایجاد زیرساخت‌ها و تجهیزات	Var26	۳۱	۳۳۸	افزایش سطح درآمد	Var02	۱۱
۱۱۶	رغبت خانواده به ورزش کردن فرزندان دختر	Var19	۳۲	۳۱۹	حمایت رسانه‌ها	Var18	۱۲
۱۰۶	دخالت‌های سیاسی در ابعاد ورزش	Var22	۳۳	۳۱۹	جایگاه ایران در رنکینگ مدال‌ها در بازی‌های المپیک و المپیک آسیایی	Var34	۱۳
۸۷	اعزام ورزشکاران زن به مسابقات بین‌المللی	Var35	۳۴	۲۹۹	رفع محدودیت‌های سنتی در توسعه ورزش بانوان	Var17	۱۴
۷۷	کاهش تصدی‌گری دولت	Var21	۳۵	۲۹۰	توسعه محیط حقوقی	Var27	۱۵
۵۸	اختلاف نظر در سطوح کلان حاکمیت درباره موضوع ورزش بانوان	Var20	۳۶	۲۷۰	توازن در تخصیص منابع مالی	Var09	۱۶
۵۸	مهاجرت نخبگان ورزشی از کشور	Var38	۳۷	۲۶۱	تأمین رفاه اقتصادی ورزشکاران زن	Var10	۱۷
۴۹	تأکید بر شایسته‌سالاری	Var30	۳۸	۲۵۱	افزایش سطح دستمزد	Var03	۱۸
۱۹	تغییرات عمده ترکیب جمعیت	Var39	۳۹	۲۱۲	تصاحب کرسی در مجمع قاره‌ای و جهانی	Var36	۱۹
۱۹	تغییرات هرم سنی	Var40	۴۰	۲۰۳	سرمایه اجتماعی	Var11	۲۰

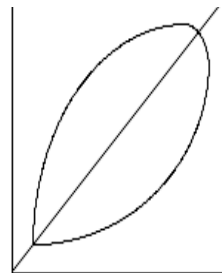
ارزیابی پلان تاثیرگذاری و تاثیرپذیری متغیرها

شیوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در حوزه روش تحلیل اثرات متقابل / ساختاری با نرم افزار MICMAC در مجموع دو نوع از پراکنش تعریف شده است که به نام سیستم‌های پایدار و سیستم‌های ناپایدار معروف است. در مدل سیستم پایدار پراکندگی متغیرها به صورت L است؛ در این مدل برخی متغیرها دارای اثرگذاری بالا و برخی دارای اثرپذیری بالا است. اما در سیستم‌های ناپایدار وضعیت پیچیده‌تر است؛ در این سیستم نیروهای مد نظر پیرامون محور قطری صفحه پراکنده است و در بیشتر مواقع حالت بینابین از اثرگذاری و اثرپذیری دارد که شناسایی متغیرهای کلیدی را دشوار می‌سازد (گودت و همکاران، ۲۰۰۳). آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی متغیرها مؤثر بر وضعیت آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران می‌توان فهمید، وضعیت ناپایداری سیستم است. بیشتر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به غیر از چند مورد که نشان می‌دهند دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به یکدیگر برخوردارند (شکل‌های ۱ و ۲).

۴۷

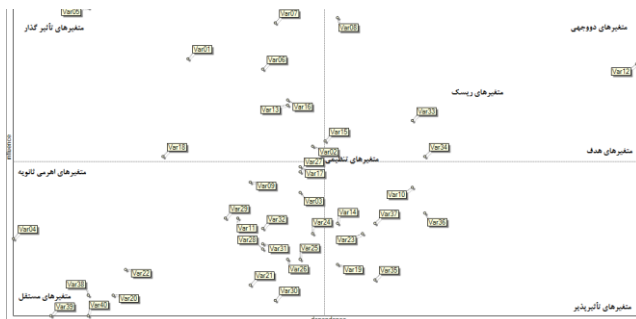

شکل ۲: سیستم پایدار

شکل ۱: سیستم ناپایدار

شکل ۳، الگوی پراکندگی متغیرهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران برای آینده را نشان می‌دهد. این الگوی پراکندگی به طور کلی بیانگر وضعیت یک سیستم ناپایدار است. متغیرهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران به جز چند متغیر که دارای اثرگذاری بالا در سیستم است عموماً با وضعیت تقریباً مشابهی در اطراف محور قطری استقرار یافته‌اند (شکل ۳).

شکل ۳: الگوی پراکندگی متغیرهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان

دسته‌بندی متغیرهای مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان

متغیرهای «تعیین‌کننده یا تأثیرگذار»: این متغیرها بیشتر تأثیرگذار بوده و کم‌تر تأثیرپذیر می‌باشند. بنابراین سیستم بیشتر به این متغیرها بستگی دارد. این متغیرها در قسمت شمال غربی نمودار نمایش داده می‌شوند. متغیرهای تأثیرگذار بحرانی‌ترین مؤلفه‌ها می‌باشند، زیرا که تغییرات سیستم وابسته به آن‌ها است و میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است. از طرف دیگر، این متغیرها، به‌عنوان متغیرهای ورودی سیستم می‌باشند. از میان ۴۰ عامل بررسی شده در این تحقیق، چند عامل اصلی به‌عنوان عوامل کلیدی مؤثر بر وضعیت ورزش حرفه‌ای بانوان ایران در آینده تطبیق داده شده است. در این پژوهش متغیرهایی که در این قسمت هستند شامل کفایت سرمایه، سرمایه‌گذاری دولت، درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان، جذب سرمایه مالی، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان و حمایت رسانه‌ها می‌باشد.

۴۸ متغیرهای «دووجهی»: این متغیرها، هم‌زمان به‌صورت بسیار تأثیرگذار و بسیار تأثیرپذیر، عمل می‌نمایند. این متغیرها در قسمت شمال شرقی نمودار قرار می‌گیرند. طبیعت این متغیرها با عدم پایداری آمیخته است، زیرا هر عمل و تغییری بر روی آن‌ها، واکنش و تغییری بر دیگر متغیرها را به دنبال دارد. متغیرهای این ناحیه شامل افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، مشارکت بخش خصوصی، کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک، و جایگاه ایران در رنکینگ مدال‌ها در بازی‌های المپیک آسیایی و جهانی می‌باشد.

متغیر دووجهی از دو بخش متغیرهای ریسک و هدف تشکیل شده است:

۱. متغیرهای «ریسک»: این متغیرها چنان که در شکل نشان داده شده است در بالای خط قطری ناحیه شمال شرقی شکل قرار گرفته‌اند و ظرفیت بسیار زیادی برای تبدیل شدن به بازیگران کلیدی سیستم دارد. متغیرهای مشارکت بخش خصوصی، کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک و افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی در این قسمت قرار دارد.

۲. متغیرهای «هدف»: این متغیرها زیر ناحیه قطری شمال شرقی صفحه قرار می‌گیرند، این متغیرها در واقع نتایج تکاملی سیستم و نمایانگر اهداف ممکن در یک سیستم هستند. با دستکاری و ایجاد تغییر در این متغیرها می‌توان به تکامل سیستم دست پیدا کرد. در این پژوهش متغیرهای افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش و جایگاه ایران در رنکینگ مدال‌ها در بازی‌های المپیک آسیایی و جهانی در این قسمت قرار گرفته است.

متغیرهای «نتیجه»: این متغیرها در قسمت جنوب شرقی نمودار قرار دارند. آن‌ها تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالایی دارند. بنابراین آن‌ها نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دووجهی، بسیار حساس می‌باشند. آن‌ها متغیرهای خروجی می‌باشند. در این پژوهش متغیرهای تأمین رفاه اقتصادی ورزشکاران زن، رفع محدودیت‌های سنتی در توسعه ورزش بانوان، میزبانی رویدادهای بین‌المللی، تصاحب کرسی در مجامع قاره‌ای و جهانی، نگاه عدالت محور به ورزش زنان، رغبت خانواده به ورزش کردن فرزندان دختر و اعزام ورزشکاران زنان به مسابقات بین‌المللی، در ناحیه متغیرهای تأثیرپذیر قرار دارند.

متغیرهای «مستقل یا مستثنی»: این متغیرها دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایینی هستند. آن‌ها در قسمت جنوب غربی نمودار قرار داشته و گویا اصلاً ارتباطی با سیستم ندارند. زیرا آن‌ها نه باعث توقف یک متغیر اصلی و نه باعث تکامل و پیشرفت آن در سیستم می‌شوند. متغیرهای وجود تنگناهای تأمین مالی، تغییرات عمده ترکیب جمعیت، مهاجرت نخبگان ورزشی از کشور،

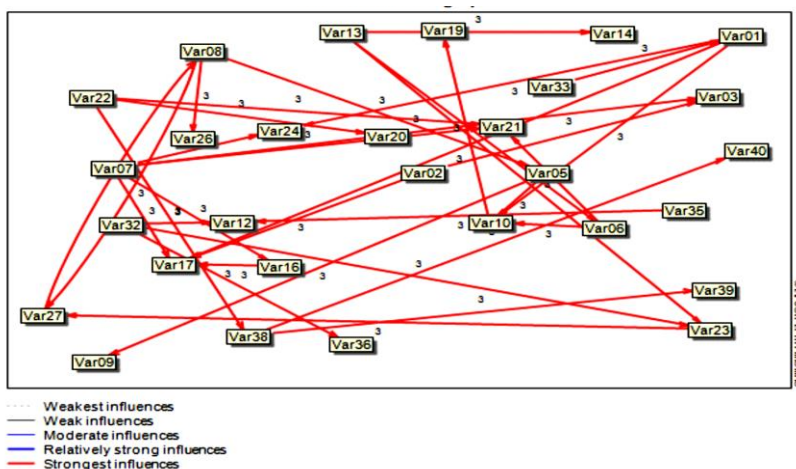
تغییرات هرم سنی، اختلاف نظر در سطوح کلان حاکمیت درباره موضوع ورزش بانوان، دخالت‌های سیاسی در ابعاد ورزش، توازن در تخصیص منابع مالی، افزایش سطح دستمزد، تغییرات ساختاری در ورزش بانوان، افزایش همکاری بین‌المللی، افزایش سالن‌ها و باشگاه‌های ورزشی، سرمایه اجتماعی، چابکی سازمان‌های ورزشی در پیشبرد فعالیت‌ها، ساختارمند شدن تشکیلات ورزش بانوان، مجهز شدن سالن‌های ورزشی، ایجاد زیرساخت‌ها و تجهیزات، کاهش تصدی‌گری دولت و تأکید بر شایسته سالاری در این قسمت قرار دارند. ولی با این حال در این دسته نیز باید به دو دسته از متغیرها توجه نمود:

متغیرهای «گسسته»: این متغیرها در نزدیکی مبدأ مختصات در نمودار قرار دارند. این‌گونه برداشت می‌شود که تکامل این متغیرها ارتباطی به پویایی سیستم فعلی نداشته و آن‌ها را می‌توان از سیستم خارج نمود.

متغیرهای «اهرمی ثانویه»: این متغیرها با وجود اینکه کاملاً مستقل هستند، بیش از آنکه تأثیرپذیر باشند، تأثیرگذارند. آن‌ها در قسمت جنوب غربی نمودار و بالای خط قطری قرار دارند و می‌توانند به‌عنوان نقاطی جهت سنجش و به‌عنوان معیار، به کار روند. متغیرهایی در این بخش قرار نگرفته است.

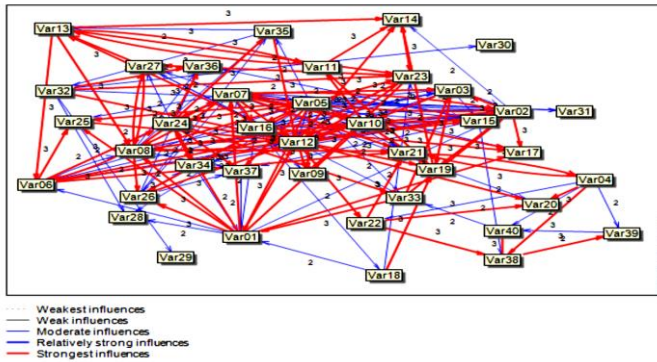
متغیرهای «تنظیم‌کننده»: این متغیرها در نزدیکی مرکز ثقل نمودار قرار دارند. آن‌ها می‌توانند به‌صورت پی‌درپی به‌عنوان «اهرمی ثانویه»، «اهداف ضعیف» و «متغیرهای ریسک ثانویه» عمل نمایند. متغیرهای ارائه افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی، افزایش سطح درآمد، توسعه محیط حقوقی و رشد ورزش باشگاهی در بین زنان در این بخش قرار دارد.

اشکال زیر نمایش گرافیکی متغیرهای موثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران را نشان می‌دهد. در این شکل‌ها تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم پیشران‌ها بر سایر پیشران‌های سیستم مشخص شده است. چگونگی تأثیرگذاری پیشران‌ها به‌صورت قوی‌ترین تأثیر، تأثیرات قوی، تأثیرات میانه، تأثیرات ضعیف و ضعیف‌ترین تأثیر است.

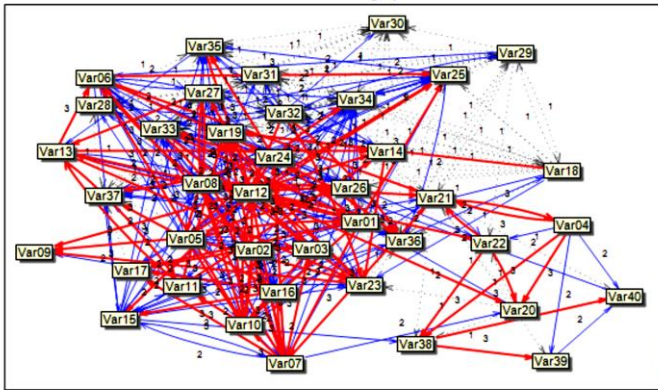

شکل ۴: دیاگرام تأثیرات مستقیم عوامل (قوی‌ترین تأثیر)

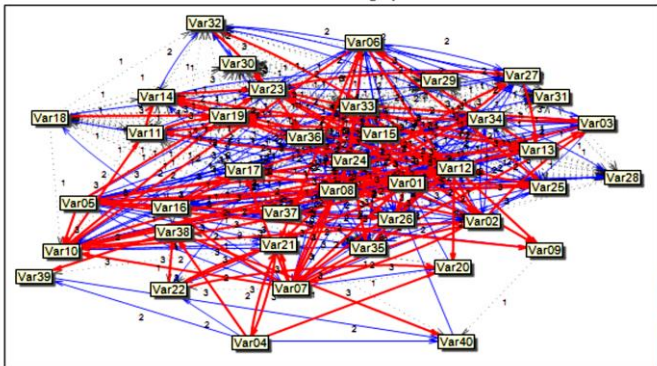
● تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

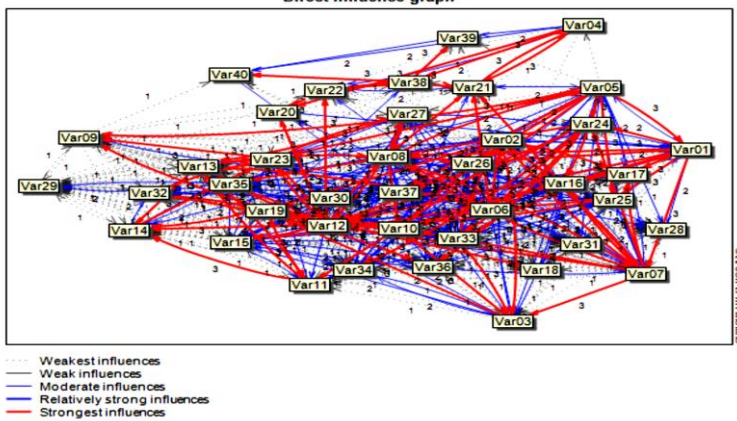
شکل ۵: دیاگرام تأثیرات مستقیم عوامل (تأثیر قوی)

شکل ۶: دیاگرام تأثیرات مستقیم عوامل (تأثیر میانه)

شکل ۷: دیاگرام تأثیرات مستقیم عوامل (تأثیرات ضعیف)

شکل ۸: دیاگرام تأثیرات مستقیم عوامل (ضعیف ترین تأثیر)

از میان ۴۰ متغیر بررسی شده در این تحقیق، ۱۲ متغیر کلیدی مؤثر بر وضعیت ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران انتخاب شده است. بیشترین متغیرهای کلیدی مؤثر شناسایی شده در رابطه با وضعیت ورزش حرفه‌ای بانوان ایران از جنس اقتصادی (۶ متغیر: کفایت سرمایه، مشارکت بخش خصوصی، درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان، سرمایه‌گذاری دولت، جذب سرمایه مالی، افزایش سطح درآمد) است. بعد اجتماعی- فرهنگی با ۵ متغیر کلیدی (افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی، حمایت رسانه‌ها) در جایگاه بعد قرار گرفته است. بعد پیشرفت با یک متغیر (کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک) در جایگاه بعد قرار دارد. این نیروها از نظر عملکرد سیستمی نقش تأثیرگذاری بالا و تأثیرپذیری اندکی را در محیط سیستم با هدف توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان ایفا می‌کند. در نتیجه مؤثرترین و کلیدی‌ترین متغیرها محسوب می‌شود (جدول ۵).

جدول ۵: متغیرهای کلیدی بر وضعیت آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران (مستقیم و غیرمستقیم)

رتبه	امتیاز نهایی به دست آمده		دسته	متغیر	علامت اختصاری
	تأثیرگذاری غیرمستقیم	تأثیرگذاری مستقیم			
۱	۶۱۴	۵۹۹	اقتصادی	کفایت سرمایه	Var05
۲	۵۹۷	۵۸۰	اقتصادی	مشارکت بخش خصوصی	Var08
۳	۵۹۲	۵۷۰	اقتصادی	درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان	Var07
۴	۵۸۰	۵۰۲	اقتصادی	سرمایه‌گذاری دولت	Var01
۵	۴۷۰	۴۹۳	اجتماعی- فرهنگی	افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش	Var12
۶	۴۶۴	۴۸۳	اقتصادی	جذب سرمایه مالی	Var06

۷	۴۶۳	۴۲۵	اجتماعی- فرهنگی	افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان	Var16
۸	۴۴۲	۴۱۵	اجتماعی- فرهنگی	حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان	Var13
۹	۴۲۵	۳۸۶	پیشرفت	کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک	Var33
۱۰	۳۸۹	۳۴۸	اجتماعی- فرهنگی	افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی	Var15
۱۱	۳۵۶	۳۳۸	اقتصادی	افزایش سطح درآمد	Var02
۱۲	۳۴۰	۳۱۹	اجتماعی- فرهنگی	رشد ورزش باشگاهی در بین زنان	Var18

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی پذیرفته شده است و با استقبال خوبی روبرو گردیده و به عنوان یک ابزار چند بعدی با تأثیرات گسترده، جایگاه و نقش خود را در اقتصاد، سلامتی افراد، گذران اوقات فراغت سالم و لذت بخش، روابط اجتماعی، پیشگیری از مفاسد اجتماعی و انحرافات متجلی ساخته است. یکی از موضوعات اساسی در حیطه ورزش، ورزش حرفه‌ای زنان است. تحقیقات نشان داده است که پرداختن به ورزش و فعالیت‌های بدنی در زنان به طور حرفه‌ای، پیامدهای مطلوبی را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره به همراه دارد. با این وجود در جامعه ایران ورزش حرفه‌ای زنان در قیاس با کشورهای پیشرفته و حتی مردانی که به صورت حرفه‌ای در کشور به ورزش می‌پردازند چندان پیشرفت نداشته است. برای گذر از این موقعیت باید دست به آینده پژوهی و برنامه‌ریزی استراتژیک زد تا بتوان از این بحران گذر کرده، روند و تحولات پیش‌روی آن را شناخته و با ارائه اطلاعات مورد نیاز برای سیستم هشدار زودهنگام از رویارویی با چنین وضعیتی در آینده اجتناب شود. با توجه به اهمیت موضوع، این تحقیق روندهای مؤثر بر آینده وضعیت ورزش حرفه‌ای بانوان ایران در آینده را شناسایی و خوشه‌بندی کرده است. کاربرد این متغیرها به عنوان بستر ساز و راهنمای تدوین نقشه راه و سناریوهای توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان ایران، بسیار اهمیت دارد.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد الگوی کلی پراکندگی متغیرها از نظر تحلیل اثرات متقابل، در مجموع بیانگر وضعیت یک سیستم محیطی ناپایدار است که در آن روندهای مؤثر بر ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران از نظر اثرگذاری و اثرپذیری، حالت پیچیده و بینابین دارد. وضعیت خوشه‌بندی متغیرها گویای تمرکز خوشه‌ای در متغیرهای تأثیرگذار و مستقل است. از میان ۴۰ عامل، ۱۲ متغیر کلیدی و استراتژیک، تأثیرگذار بر وضعیت آینده ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران برای آینده شناسایی گردید. این متغیرها عبارتند از: کفایت سرمایه، مشارکت بخش خصوصی، درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان، سرمایه‌گذاری دولت، جذب سرمایه مالی، افزایش سطح درآمد، افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی، حمایت رسانه‌ها و کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک. نیروهای کلیدی از نظر عملکرد سیستمی در محیط سیستم توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان ایران برای آینده، نقش اثرگذاری بالا و اثرپذیری اندک دارد. در نتیجه، به‌عنوان متغیرهای باثبات، وضعیت کلان سیستم و تغییرات آن را

کنترل می‌کند؛ متغیرهای کلیدی اثرگذار ورودی سیستم توسعه محسوب می‌شود و توسعه کلی ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده به عملکرد آنها وابسته است. پیش‌برنده‌های توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران برای آینده در ابعاد اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و پیشرفت پراکنده است. بیشترین تعداد متغیرهای کلیدی به ترتیب در بعد اقتصادی (۶ متغیر)، اجتماعی- فرهنگی (۵ متغیر) و پیشرفت (۱ متغیر) قرار دارد. بنابراین بیشترین نیروهای تأثیرگذار در بعد اقتصادی قرار دارند. به اعتقاد جعفری و همکاران (۱۳۹۸) آینده نقش آفرینی زنان در مدیریت ورزش کشور هم‌زمان متأثر از عوامل و جریان‌های درون و برون‌سیستمی ورزش است. این چارچوب نگاهی کلی‌گرا، سیستمی و بلندمدت به مقوله مدیریت زنان در بخش ورزش دارد و می‌کوشد تا راهنمای عمل مدیران درافق‌های زمانی دورتر و حیطه‌های وسیع‌تر اجرایی باشد.

آنچه فهم آن بر پایه یافته‌های این مقاله به عنوان راهنمای گذار تدریجی کشور به ورزش حرفه‌ای بانوان برای آینده ضروری است، در موارد زیر قابل جمع‌بندی است:

در نگاه اقتصادی به توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان، ضروری است سرمایه‌گذاری در این بخش با در نظر گرفتن روندها و نیروهای کلیدی توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان برای آینده مورد بازنگری و بازبینی قرار گیرد و از طریق آن بایسته‌های توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در همه ابعاد، با الزامات اقتصادی گره خورده و به اسناد الزام‌آور تبدیل شود. در این رابطه مشارکت بخش خصوصی جهت ارتقای سرمایه‌گذاری در بخش ورزش حرفه‌ای زنان از اهمیت زیادی برخوردار است. زیرا با توجه به همپوشانی مسائل مرتبط با ورزش حرفه‌ای زنان، حل مسائل اقتصادی این حوزه از عهده تنها سرمایه‌گذاری دولت بر نمی‌آید و ترکیب توانمندی‌ها و دخالت تمامی بخش‌ها اعم از دولتی و خصوصی و نهادهای غیردولتی را می‌طلبد. در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام شود میزان درآمدزایی و تجاری‌سازی ورزش بانوان بیشتر شده و از این طریق سرمایه‌های بیشتری جذب ورزش حرفه‌ای بانوان می‌شود. همچنین سطح درآمد زنانی که در ورزش حرفه‌ای فعالیت می‌کنند به مراتب ارتقا پیدا می‌کند. با این حال در صورتی که برنامه‌ریزی مناسبی صورت نگیرد در آینده روند جذب سرمایه، مشارکت بخش خصوصی، درآمدزایی و افزایش سطح درآمد دچار مشکل جدی خواهد شد. در بعد اقتصادی، از بین متغیرهای تأثیرگذار بر وضعیت آینده ورزش حرفه‌ای بانوان، عامل کیفیت سرمایه از کلیدی و استراتژیکی‌ترین عوامل اقتصادی است که شناسایی شده است. نتایج این بخش از پژوهش با یافته‌های سروپ و دوموند (۲۰۱۸) مبنی بر اینکه تجاری‌سازی ورزش را رهیافت توسعه آن قلمداد کرده بودند همخوان است. به‌زعم همتی عقیف و همکاران (۱۳۹۸) برای پیاده‌سازی موفق آینده‌نگاری راهبردی در این حوزه لازم است رویه‌هایی مثل مشروع‌سازی از طریق توجیه، عقلانیت‌ابزاری، سرکوب آزادی اخلاق و راه‌حل‌های کلی در حل مسائل بین مدیران میانی در این سازمان‌ها مدنظر قرار گیرد.

در بعد اجتماعی- فرهنگی، چند عامل کلیدی یعنی افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی و رشد ورزش باشگاهی در بین زنان جزو نیروهای کلیدی برای توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در ایران برای آینده شناسایی شدند. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج اسدی (۱۳۹۷) به دلیل اینکه افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش کشور را یکی از راه‌های توسعه ورزش بانوان می‌دانست، همخوان است. در رابطه با توسعه ورزش زنان در بسیاری از کشورهای توسعه یافته در دنیا به سمت تقویت ورزش حرفه‌ای بانوان

● تحلیل کلان روندهای کلیدی مؤثر بر آینده ورزش حرفه‌ای بانوان با رویکرد تحلیل ساختاری

حرکت شده است، کشور ایران نیز باید ضمن تقویت عوامل اقتصادی و ایجاد بسترهای مناسب اجتماعی- اقتصادی به این سمت و سو حرکت کند. عوامل اجتماعی- اقتصادی مختلفی می‌تواند باعث توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده شود که افزایش قدرت و حضور بانوان در فضای ورزش، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش بانوان، حمایت جامعه از توسعه ورزش زنان، افزایش زنان تحت پوشش ورزش قهرمانی و رشد ورزش باشگاهی در بین زنان از جمله آن‌ها است.

در بعد پیشرفتی، یکی از مهم‌ترین شاخصه‌ها کسب سهمیه در رقابت‌های المپیک است. به نظر می‌رسد حضور ورزشکاران زن در مسابقات المپیک پیش زمینه کسب موفقیت را برای آن‌ها رقم بزند، از طرفی منجر به افزایش تقاضا برای پرداختن به ورزش از سوی همجنس‌های خود شود. البته این مهم محقق نخواهد شد مگر اینکه پیوند مناسبی بین ابعاد اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی که بیشترین اثرگذاری را بر توسعه ورزش حرفه‌ای زنان داشتند، برقرار شود. این یافته تاحدودی با نتایج تحقیق درویشی سه تلانی و همتی (۱۳۹۷) مبنی بر اینکه نشان دادند وضع فعلی مشارکت زنان ارتقا پیدا می‌کند، همخوان است. با این حال درویشی سه تلانی و همتی (۱۳۹۷) معتقد هستند نمی‌توان روند ده سال آینده فعالیت زنان در عرصه‌های مختلف را حضوری صرفاً کم‌رنگ و کم اثر دانست، بلکه رشد تدریجی مشارکت آنان محتمل خواهد بود. در نهایت، چنین به نظر می‌رسد که ارتقا وضع فعلی مشارکت زنان محتمل‌ترین سناریو باشد.

در نهایت اینکه تکامل نیروها و روندهای کلیدی اثرگذار سبب آن می‌شود که رفاه اقتصادی ورزشکاران زن تأمین شود، محدودیت‌های سنتی در توسعه ورزش بانوان مرتفع شود، رویدادهای بین‌المللی میزبانی شود، کرسی‌هایی در مجامع قاره‌ای و جهانی کسب شود، نگاه عدالت محور به ورزش زنان بیشتر شود و رغبت خانواده‌ها به ورزش کردن فرزندان دختر و اعزام ورزشکاران زن به مسابقات بین‌المللی بیشتر گردد. توجه به نقش این متغیرها به عنوان خروجی سیستم بسیار اهمیت دارد. به طور کلی می‌توان گفت که ارائه تصویری جامع از توسعه ورزش حرفه‌ای بانوان در آینده و شناخت عدم قطعیت‌های پیش‌روی این حوزه و ارائه سناریوهایی برای پیشبرد بهتر اهداف ورزش بانوان در گرو شناخت آینده است. شناخت آینده کمک می‌کند اطلاعات مورد نیاز برای سیستم هشدار زودهنگام، روند و تحولاتی که باید مورد توجه قرار گیرد و همچنین یکپارچه‌سازی اطلاعات آینده پیش‌روی ورزش حرفه‌ای زنان مهیا گردد.

منابع

- اسدی، ندا. (۱۳۹۷). «مطالعه تحلیلی مدیریت ورزش کشور با رویکرد ورزش زنان (۱۳۵۷-۱۳۹۵)». رساله دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی.
- جعفری، الهام؛ شریفی فر، فریده و علم، شهرام. (۱۳۹۸). «نقش آفرینی زنان در مدیریت ورزش کشور با رویکرد آینده پژوهی». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۱۱، شماره ۵۸، صص: ۱۷-۳۸.
- درویشی سه تالانی، فرهاد و همتی، زهره. (۱۳۹۷). «سناریوهای پیش روی حضور زنان ایرانی در عرصه سیاست ۱۳۹۶-۱۴۰۶؛ یک بررسی آینده پژوهانه». زن در توسعه و سیاست. دوره ۱۶، شماره ۳، صص: ۳۷۹-۳۹۶.
- عباسی، علی اصغر؛ ساکن، حسام و بهرامی، محسن. (۱۳۹۳). «تحلیل تأثیر روند در آینده-پژوهی». سومین همایش ملی آینده پژوهی. تهران.
- ملکی فر، عقیل. (۱۳۹۳). الفبای آینده پژوهی. چاپ چهارم، تهران: اندیشکده صنعت و فناوری
- نیازی، محمد. (۱۳۹۵). «مقایسه میزان سلامت عمومی زنان شرکت کننده در ورزش همگانی و زنان غیرفعال». اولین همایش ملی دستاوردهای نوین تربیت بدنی و ورزش. چابهار، دانشگاه بین المللی چابهار.
- همتی عقیف، علی؛ نیکویه، مهدی؛ مظفری، محمد مهدی و کشاورز ترک، عین الله. (۱۳۹۸). «تأثیرات تغییر فرایندهای سازمان دهی بر پیاده سازی موفق آینده نگاری راهبردی در سازمان های ورزشی». آینده پژوهی مدیریت. دوره ۳۰، شماره ۴.
- Anderson, F. L., Knudsen, M. L., Ahmad, C. S., & Popkin, C. A. (2020). "Current Trends and Impact of Early Sports Specialization in the Throwing Athlete". *Orthopedic Clinics*, 51(4), 517-525.
- Arenas-Jal, M., Suñé-Negre, J. M., Pérez-Lozano, P., & García-Montoya, E. (2020). "Trends in the food and sports nutrition industry: A review". *Critical reviews in food science and nutrition*, 60(14), 2405-2421.
- Ashley, W. C., & Morrison, J. L. (1996). "Anticipatory management tools for the 21st century". *Futures Research Quarterly*, 12, 35-50.
- Byers, T. (2018). "Trends in Professional Sport Organizations and Sport Management and Their Market Impact". *In The Palgrave Handbook on the Economics of Manipulation in Sport*, 5, 55-70.
- Calzada, E. (2012). **Show me the money! How to make money from sports marketing**. Bloomsbury Publishing Plc.
- Clutterbuck, R., & Doherty, A. (2019). "Organizational capacity for domestic sport for development". *Journal of Sport for Development*, 7(12), 16-32.
- Efrat, Z. (2014). "World's Top Global Mega Trends To 2020 and Implications to Business, Society and Cultures". Power point Slides. 20(1).

- Firminger, L. (2003). **“Trend Analysis: methods and problems”**. Strategic Planning Services, Swinburne University of Technology, TAFE Division.
- Fort, R. D. (2003). **Sports Economics**. Person Education Publishing
- Glenn, J. C. (2003). **“Participatory methods”**. Futures research methodology, 2.
- Godet, A. J., Meunier, M. F., Roubelat, F. (2003). **“Structural analysis with the MICMAC method & actors’ strategy with MACTOR method”**. Futures Research Methodology, (2), 7-10.
- Johnson, L. M., Chou, W. H. W., Mastromartino, B., & Zhang, J. J. (2020). **“Sport fan consumption: Contemporary research and emerging trends”**. In *Handbook of Research on the Impact of Fandom in Society and Consumerism* (pp. 149-170). IGI Global.
- Ratten, V. (2011). **“International sports management: Current trends and future developments”**. Thunderbird International Business Review, 53(6), 679-686.
- Schwartz, D. (2019). **“The future belongs to those who shape it”**. Journal of Dental Sleep Medicine, 6(1), 1-2.
- Sen, S., & Rajagopal, K. (2020). **“Trends in sports analytics for event management: A content analysis”**. The Marketing Review, 20(1-2), 1-16.
- Thorpe, H., & Dumont, G. (2018). **“The professionalization of action sports: Mapping trends and future directions”**. Sport in Society, 22(10), 1639-1654.
- Yasar, N. N., Isik, M., & Calisir, F. (2015). **“Intellectual capital efficiency: the case of football clubs”**. Procardia-Social and Behavioral Sciences, 207, 354-362.